

การขับเคลื่อนสังคมไทยสู่สังคมคุณธรรม จากนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การเสวนาในการประชุมวิชาการงาน “ประชารัฐร่วมใจ ขับเคลื่อนสังคมไทยสู่สังคมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”
และสมัชชาคุณธรรมภาคใต้

วันจันทร์ที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑, ๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.

ณ ห้องแกรนด์สมิหลา โรงแรมบีพี สมิหลาบีช โฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดสงขลา

โดย

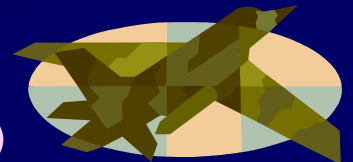
พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ(๔๙), อดีตสมาชิกวุฒิสภา สรรหาภาควิชาชีพ

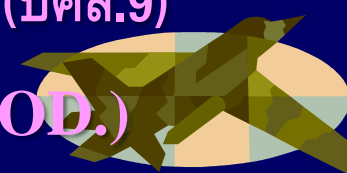
อดีตประธานอนุกรรมการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

ข้าราชการบำนาญสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, อดีตสมาชิกวุฒิสภา

- มัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน รุ่นที่ 7
- นักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 6
- นักเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ 13 (สื่อสาร)
- หลักสูตรนักบินประจำกอง (ไอฟ่น) รุ่น น.41
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน (วปรอ.4010)
- การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน สถาบันพระปกเกล้า (ปรม.2)
- การเมืองการปกครองสำหรับผู้บริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.11)
- เศรษฐกิจสาธารณะสำหรับผู้บริหารระดับสูง สถาบันพระปกเกล้า (ปศส.9)
- กรรมการบริษัทไทย (DCP. 37) สถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD.)

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา(ก.ร.)

ประธานกรรมการจริยธรรมสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

→ ผู้บังคับฝูงบิน 403 กองบิน 4 ตาคลี (F-5 E/F)

→ ผู้บังคับการกองบิน 1 นครราชสีมา (F-5 E/F, F-16 A/B)

→ ผู้ช่วยทูตทหารอากาศไทย/โตเกียว รรท.ผชท.ทอ.ไทย/ไซล

→ รองเจ้ากรมข่าวทหารอากาศ

→ ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพอากาศ

→ ผู้ช่วยเสนาธิการทหารอากาศฝ่ายกำลังพล

→ รองผู้บัญชาการกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ

→ เจ้ากรมกำลังพลทหาร

→ ที่ปรึกษาสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

→ รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด

→ ปราบปรามการก่อการร้าย/ร่มเกล้า

→ ปฏิบัติการทางอากาศ Red Flag, USA

→ ปฏิบัติการ Cope Thunder, Philippine

→ นตต.สหประชาชาติ สงครามเกาหลี

→ กรรมการข้าราชการทหาร(กขท.)

→ ตุลาการศาลทหารสูงสุด

→ ประธานศูนย์ส่งเสริมพลังแผ่นดินฯ

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

กรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ

- งานที่ทำ : ส่งเสริมคุณธรรมและธรรมาภิบาล ต่อต้านทุจริต
- ประธานมูลนิธิสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ/อดีตสมาชิกวุฒิสภา สรรหาภาควิชาชีพ (๒ วาระ)
- อดีตเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา (3 สมัย)
- อดีตประธานคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
- อดีตรองประธานคณะกรรมการสิทธิชุมชน สิทธิเสรีภาพ และคุ้มครองผู้บริโภค
- คอลัมน์นิสต์ “หุ้นส่วนประเทศไทย” หนังสือพิมพ์ “โพสต์ทูเดย์”
- อดีตผู้ดำเนินรายการ “สร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยซื่อตรง” สถานี TNN.2 (6 ปี)
- ผู้ดำเนินรายการ “โต๊ะกรองข่าว” ทางสถานีวิทยุ 101 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 0730-0900

วัตถุประสงค์ของโครงการ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

เห็นตัวอย่างรูปธรรมการขับเคลื่อนงาน
คุณธรรมในระดับพื้นที่จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนงาน
ส่งเสริมคุณธรรม และเกิดข้อเสนอเชิงนโยบาย
ด้านการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริม
คุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

หัวข้อการบรรยาย

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- ☯ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑
- ☯ การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฯ
- ☯ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

(พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรม พ.ศ.๒๕๕๐

- ☯ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
 - ☯ นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนเป็นประธาน
 - ☯ จัดทำ/ขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฯ
 - ☯ กำกับแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน องค์กร ชุมชน
- แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

(พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔)

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๙-๒๕๖๔)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- ☯ สนองยุทธศาสตร์ชาติ : “คุณธรรมนำการพัฒนา”
- ☯ สนองนโยบายรัฐบาล : พัฒนาทั้งทางวัตถุ/จิตใจ
- ☯ สร้างประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”
- ☯ แก้ปัญหาสังคมที่เป็น “วิกฤติคุณธรรม”

“คนไทยเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม”

“Sense of Purpose”

“ยุทธศาสตร์ชาติ”

- รับรู้และสร้างเป้าหมายของประเทศ (Sense of Purpose) ร่วมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงอนาคตของบ้านเมืองไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น
 - **คำนึงถึงประโยชน์ของบ้านเมืองก่อนประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง**
 - **ร่วมมือกันสร้างเป้าหมายใหม่ของชาติ**
- การทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ร่วมกัน
 - **การมองไปข้างหน้า และร่วมกันปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น**

อนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๙

“มีจิตใจของความเป็นมนุษย์”

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

คนไทยในอนาคต เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์”

เป็นพลเมืองที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ “มีจิตสำนึกและทำ

ประโยชน์ต่อส่วนรวม” เป็นพลเมืองไทย

พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก

ถึงสูงศักดิ์
 อัครฐาน
 ลักปานไหน
 ถึงวิไล
 เลิศฟ้า
 สง่าศรี
 ถึงเก่งกาจ
 ฉลาดกล้า
 ปัญญาดี
 ถ้าไม่มี
 "คุณธรรม"
 ก็ต่ำคน
 พระราชนพนธ์
 รัชกาลที่ ๕

“มนุษย์”
 “คน”

“ต่ำกว่าคน”

“คุณธรรม : มาตรฐานความเป็นคน”

คุณธรรม : มีจิตใจของความเป็นมนุษย์

มี “เมตตา กรุณา”

"ฉันไม่ได้ต้องการให้เธอเป็นหมอเพียงประการเดียว
แต่ต้องการให้เธอเป็นหมอที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ด้วย"

“มนุษย์” = ร่างกาย + **จิตใจ**

“มีคุณธรรมในหัวใจ”

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ๑๙๓๕-๑๙๓๖

หลักการเลี้ยงบุตร

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

- ☯ “ฉันอบรมบุตรให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์” มีทั้งการศึกษาและสุขภาพดี มีจิตใจดีด้วย นี่คือหลักในการเลี้ยงดูบุตรของฉัน...” “เป็น คนดีมีคุณธรรม”
- ☯ “ฉันยึดหลักพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และฉันชอบปรัชญาของ โสเครติส เช่น ให้รู้จักตนเองด้วยตนเอง...” “หิริ โอตตัปปะ”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

“ดำรงความเป็นมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ”

เราต้องทำ “คน” ให้เป็น “มนุษย์”

- ☯ มนุษย์ = มนะ(จิตใจ) + ุश्य(สูง) : ผู้มีจิตใจสูง
- ☯ “มนุษย์” มีเหตุผล มีจิตใจ : “รัก เมตตา กรุณา”
- ☯ **ควบคุมจิตใจและความประพฤติ ได้ดีกว่าสัตว์อื่น**
- ☯ “เรียนรู้การกระทำของตน เพื่อพัฒนาตนเองได้”

พื้นฐานของความเป็นมนุษย์

หลักพระพุทธศาสนา

“ฟังตนเอง - ไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

 ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพผู้อื่น

 ไม่ก้าวร้าว

 ประกอบสัมมาอาชีพะ สร้างสังคมที่ดี

ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

สมเด็จพระญาณสังวร, สมเด็จพระสังฆราช

☯ หมายถึง การที่มนุษย์รู้จักใช้สติปัญญารักษาคุณธรรม (ความดี) ต่างๆ ไว้ในการดำเนินชีวิต

☯ “การเป็น**คนเต็มคน**เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณค่า อย่างแท้จริงของมนุษยชาตินั้น **บุคคลควรมี สัมปยุตธรรม ๗ อันเป็นธรรมะของคนดีหรือคนที่แท้**” (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต)

สัปปริสธรรม ๗ (สัจตบรูษ)

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต)

➤ ธัมมัญญตา คือ รู้จักเหตุ

➤ อตถัญญตา คือ รู้จักผล

“ความเป็นคนที่สมบูรณ์”

➤ อตตัญญตา คือ รู้จักตน

“ความพอเพียง”

➤ มัตตัญญตา คือ รู้ประมาณ รู้จักพอดี (พอเพียง)

➤ กาลัญญตา คือ รู้กาล รู้เวลาอันเหมาะสม (รู้กาละเทศะ)

➤ ปริสัญญตา คือ รู้ชุมชน รู้จักถิ่น มีระเบียบ วัฒนธรรมประเพณี

➤ บุคคลัญญตา คือ รู้บุคคล รู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคล

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ทางสายกลาง

เงื่อนไขความรู้
รอบรู้
รอบคอบ
ระมัดระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม
ซื่อสัตย์สุจริต
ซื่อสัตย์
อดิภัยอุกา ฆ่ากัน

ชีวิต / สังคม / เศรษฐกิจ / สิ่งแวดล้อม / อนาคต / อนาคต / อนาคต

“ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์”

Sufficiency Economy

to lead a modest life and be satisfied with what they have,
as a way to prevent corruption,

surmising that

“the wealthier a person becomes, the more corrupted one becomes.”

“หยุดความโลภ”

The King gave an example of the high-scale corruption emanating from this concept, citing the greed of employees of such companies as Enron and WorldCom in the United States....”

สิ่งสำคัญที่ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น เกิดจากกิเลสทำให้อยาก
มือยากได้ไม่รู้จบ

“...ภายใน ๑๐ ปี
เมืองไทยน่าจะเจริญ
ข้อสำคัญคือ
ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จ
และไม่ทุจริตเสียเอง...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ
ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

ดำเนินชีวิตอยู่ในวิถีของความ “พอเพียง”

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฯ

“..ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดี และคนไม่ดี
ไม่มีใครที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมือง
มีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี
หากแต่อยู่ในการส่งเสริมคนดี ให้คนดีปกครองบ้านเมืองและควบคุม
คนไม่ดี ไม่ให้มียานาจอโมให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้..”

พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติค่ายลูกเสือวชิราวุธ
จังหวัดชลบุรี ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๒

การควบคุมความประพฤติของคนในสังคม

ชนิดที่ ๑

“ระเบิดจากข้างใน”

กระบวนการที่มีส่วนร่วม

การควบคุมความประพฤติของคนในสังคม

มารยาท
“คุณธรรม”

• ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อให้เกิด **ความดี ความถูกต้อง** และความ

ชนชั้นนำ

ประมวลจริยธรรม

เจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม

← บัวเหื่อน้ำ

กติกากา

“จริยธรรม”

• เป็น **กฎเกณฑ์** หรือคำแนะนำที่เป็นเงื่อนไขให้คนในสังคมนั้นประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้การทำกิจกรรมร่วมกัน

เป็นไปด้วยความราบรื่น **ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น**

← บัวปริ่มน้ำ

กฎหมาย

• ข้อกำหนดในธรรมชาติที่ผู้ **มีอำนาจ** กำหนดขึ้นตามสถานะของสังคม เพื่อใช้ **“บังคับ”** ให้คนในสังคมนั้นประพฤติปฏิบัติ

“วินัย/กฎหมาย” อันจะนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม

← บัวใต้น้ำ

กลุ่มคนในองค์กรตามสภาพการเรียนรู้คุณธรรมความดี

เปลี่ยน “ความคิด”

ความคิด

บัวเหนือน้ำ
คนดี มีคุณธรรม
มีมารยาท : รู้ด้วยตนเอง

“สังคมคุณธรรม”
(สังคมของมนุษย์)

“คน”
บัวปริ่มน้ำ
ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง
มีจริยธรรม : แฉฉาน
หักเตือนได้

“มนุษย์”

“ต่ำกว่าคน”
บัวใต้น้ำ
บกพร่องทางวินัย
“วานอน ลอนยาก”

พฤติกรรม

ปรับเปลี่ยน “พฤติกรรม”

พื้นฐานของความเป็นมนุษย์

หลักพระพุทธศาสนา

“ฟังตนเอง - ไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

 ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพผู้อื่น

 ไม่ก้าวร้าว

 ประกอบสัมมาอาชีพะ สร้างสังคมที่ดี

การขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย

กรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

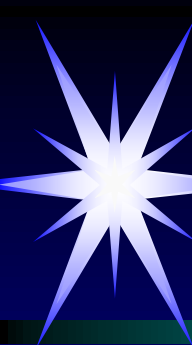
กรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

- 1 อนุกรรมการกำกับการปฏิบัติ : รมว.วัฒนธรรม
 - 2 อนุกรรมการขับเคลื่อน : พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์
 - 3 อนุกรรมการวิชาการ : ดร.จวีรัตน์ เกษตรสุนทร
 - 4 อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ : นายอภิรักษ์ จันทรังษี
- ## อนุกรรมการระดับปฏิบัติ : ระดับกระทรวง ระดับจังหวัด

“...ในการดำเนินชีวิตของเรา ต้องข่มใจ
ไม่กระทำการใดๆที่รู้สึกด้วยใจจริง
ว่าชั่ว ว่าเสื่อม ต้องฝืนต้องค้านความคิด
และความประพฤติกุยกอย่าง
ที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ
เราต้องกล้า และบากบั่น
ที่จะกระทำการที่เราทราบว่าเป็น ความดี
เป็นความถูกต้อง และ เป็นธรรม...”

พระบรมราชาโชวาท
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ด้านการพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพของคน

กรอบแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

- 1 พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- 2 การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง
- 3 ปลุกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม **ค่านิยมที่พึงประสงค์**
- 4 การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี
- 5 การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

คุณธรรม (Virtue)

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์, ปาฐกถา 3 เม.ย.55

- ☯ “คุณธรรม คือ ความดีที่มีอยู่ในใจที่ทำให้เกิดผลดีต่อผู้อื่น”
- ☯ คนดีมีคุณธรรมต้อง ซื่อสัตย์สุจริต คิดดี พูดดี ทำดี คิดตรง พูดตรง ทำตรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่พลิกพรืดในคำพูด และการกระทำ รวมถึงต้องมีเมตตาช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ที่สำคัญ ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ไม่คดโกง ไม่ข่มเหงผู้ที่อ่อนแอกว่าหรือผู้หญิง ไม่จ้อราษฎร์บังหลวง และไม่ทำทุจริต”
- ☯

“ทำความดีจากจิตใจตนเอง”

จริยธรรม (Ethic)

พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์, ปาฐกถา 3 เม.ย.55

“จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติทางกายและวาจาที่
แสดงออกถึง ธรรมะที่มีอยู่ในใจ

คิดดี ทำให้ “พูดดี ทำดี”

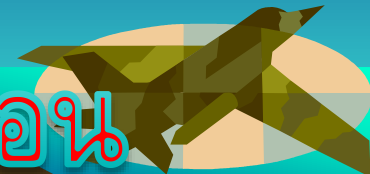
ท่านได้สรุปความแตกต่างของคุณธรรมและจริยธรรมว่า

คุณธรรม เป็นธรรมะที่ควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ

ส่วน จริยธรรม ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้ ควบคุมได้แต่เพียง
วาจาและกายเท่านั้น”

ทำความดีจากคำแนะนำ ตักเตือน

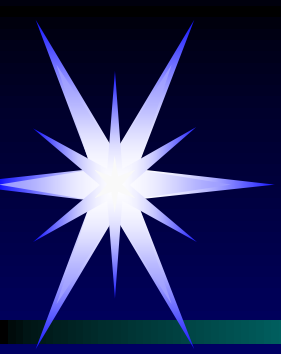
“...ท่านทั้งหลาย ซึ่งมีความรู้ ความคิด สติปัญญา สามารถที่จะสร้าง
ประโยชน์ต่างๆ ได้พร้อมมูลอยู่นี้ ถ้าขาดวินัย ก็อาจปล่อยตัว ปล่อย
ใจ ให้เป็นไปตามความสะดวกสบาย ทำให้สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้
ไปเปล่าๆ เท่ากับได้เบียดเบียนทำลายตนเองและทำลายผู้อื่น ให้
เสียหายด้วยอย่างน่าตำหนิที่สุด เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นที่ทุกคน
จะต้องใช้วินัยบังคับ คือ บังคับให้ทำความดี ความเจริญ ให้แก่ตน
และเพื่อแผ่ความคิดความเจริญนั้น แก่ผู้อื่นพร้อมกันไปด้วย...”

“วินัย : บังคับให้คนทำดี”

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยรามคำแหง

๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๐

พันธกิจของผู้นำสังคม “สร้างสังคมของมนุษย์”

ปลูกฝัง : ความดี ความถูกต้อง เป็นธรรม

① คุณธรรม : ความดีในจิตใจของคน

② จริยธรรม : ให้คำแนะนำ ตักเตือน

③ วินัย : บังคับให้ทำความดี

บัวใต้น้ำ

“เป็นแบบอย่าง - สร้างคนดีในองค์กร”

“ปฏิญญาคุณธรรม”

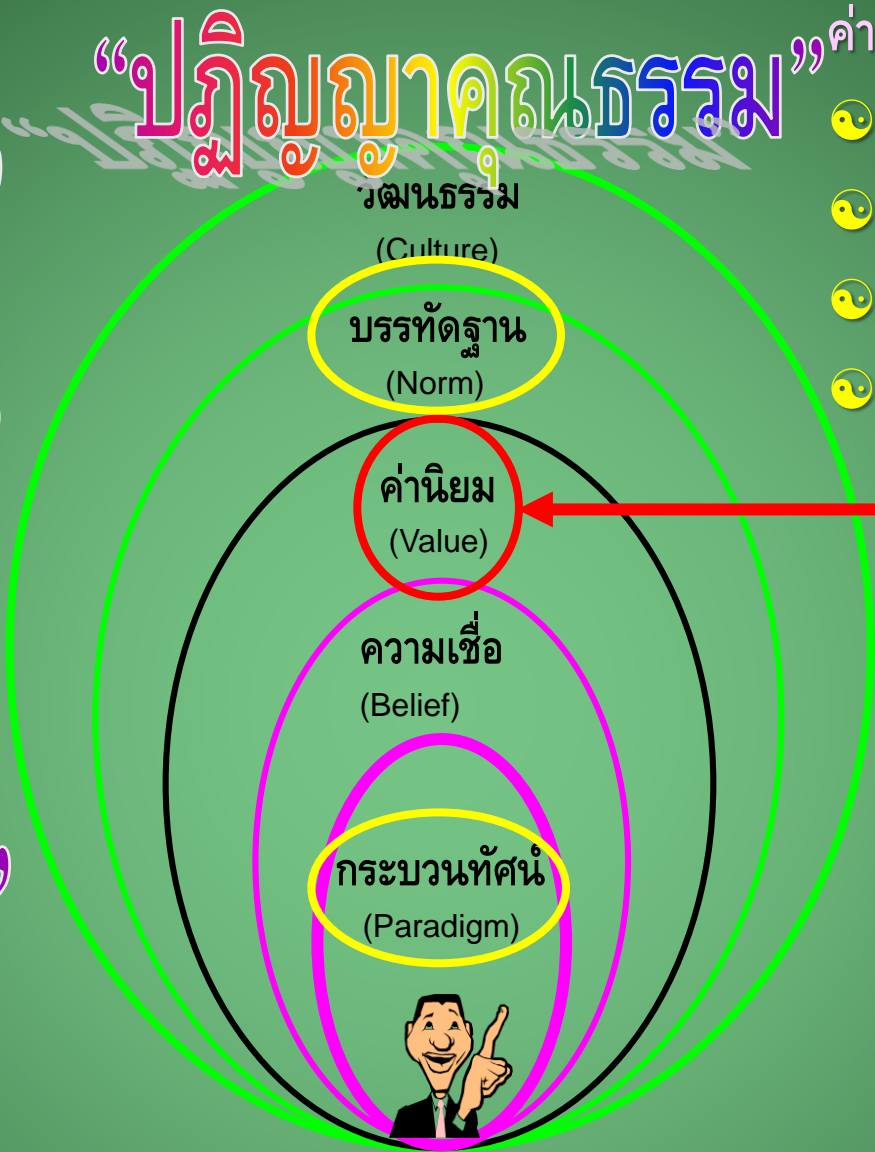
ค่านิยมคนไทย(แผนส่งเสริมฯ)

“จริยธรรม”

“พูดดี ทำดี”

“คุณธรรม”

“คิดดี”

พอเพียง

วินัย

ความรับผิดชอบ

สุจริต

(ซื่อตรง)

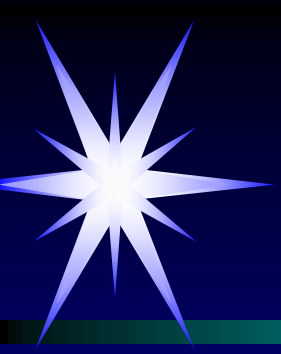

จิตอาสา

“ค่านิยมร่วม”

- สิ่งที่ยึดถือ ยึดมั่นอย่าง ยืนยงในการปฏิบัติที่ นำมาซึ่งพฤติกรรม **เป็นความเชื่อ**
- มีลักษณะเปรียบเทียบ
- บางตำราเรียก **“คุณค่า”**

รูป ความสัมพันธ์ระหว่าง “คน” กับ “สังคม”

คุณค่าของมนุษย์

<http://www.oknation.net/blog/fanony>

- ☯ การแสดงออกที่ดีงาม : กาย วาจา ใจ “ทำดี พูดดี คิดดี”
- ☯ พัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น : เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
- ☯ ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง : คนดี ทำประโยชน์ให้สังคม
- ☯ พูดจาไพเราะ สุภาพ อ่อนหวาน แต่งกายเหมาะสม
- ☯ จิตใจอ่อนโยน เมตตา กรุณา เสียสละเพื่อส่วนรวม
- ☯ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ก้าวร้าว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- ☯ ปลุกฝังสิ่งดีงามให้กับเด็ก(คนรุ่นหลัง) เพื่อให้เป็น“คนดี”

การสร้าง “คุณค่า” (Value)

John Gardner

“Fish”... จิระนันท์ พิตรปรีชา

“คุณค่า” ไม่ใช่สิ่งที่เราเดินไปเจอเข้าแบบเล่นเกมล่าสมบัติ

“คุณค่า” คือ สิ่งที่คุณสร้างขึ้นมาในชีวิตของคุณเอง คุณสร้างมันขึ้นมา
จากพื้นฐานที่มาของคุณ จากความรักภักดีและความผูกพันของคุณ จาก

ประสบการณ์ร่วมของมนุษยชาติที่ถ่ายทอดมาสู่คุณ จากสติปัญญา
ความสามารถ และความเข้าใจ จากสิ่งที่คุณเชื่อ จากผู้คนและวัตถุสิ่งของที่
คุณรัก จากบรรทัดฐานค่านิยมที่คุณพร้อมจะเสียสละ อะไรบางอย่างเพื่อ
ดำรงรักษามันไว้

“ระเบิดจากข้างใน”

องค์ประกอบเหล่านี้มีอยู่พร้อม แต่คุณเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่จะสามารถ
นำมาผสมผสานเป็นรูปรอยแบบแผนของสิ่งทีกลายเป็นชีวิตคุณ จงทำให้มัน
เป็นชีวิตที่มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าสำหรับตัวคุณเอง ถ้าคุณทำได้จุดพลิกผัน
ระหว่าง ความสำเร็จกับความล้มเหลวก็ไม่ใช่เรื่องหมิ่นเหม่อีกต่อไป

กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน”

พลาภาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- ☯️ รวมกลุ่มคนที่มีปัญหาหรือแนวคิดที่ตรงกัน
- ☯️ ระดมสมอง : กระบวนการมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน
 - ① ความบกพร่อง : ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ
 - ② ความดีงาม : ความดีที่เคยมี การดำรงรักษาความดี
- ☯️ กำหนดมาตรการ : Plan Do Check Action (PDCA.)

“ปฏิญญาคุณธรรม : Do & Don't”

การส่งเสริมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน”

“ปัญหาที่อยากแก้”

“ค่านิยมร่วม”

“ความดีที่อยากทำ”

บัวเหนือน้ำ

“ปฏิญญาคุณธรรม”

มีมารยาท : รู้ด้วยตนเอง

Do & Don't

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

บัวปริ่มน้ำ

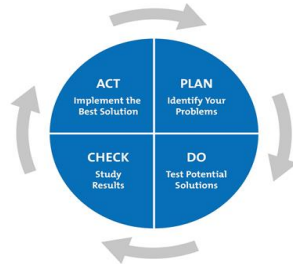
บัวใต้น้ำ

มีจริยธรรม : แนะนำ
ตักเตือน

“ว่านอนสอนยาก”

“ระเบิดจากข้างใน”

Figure 1: The Plan-Do-Check-Act Cycle

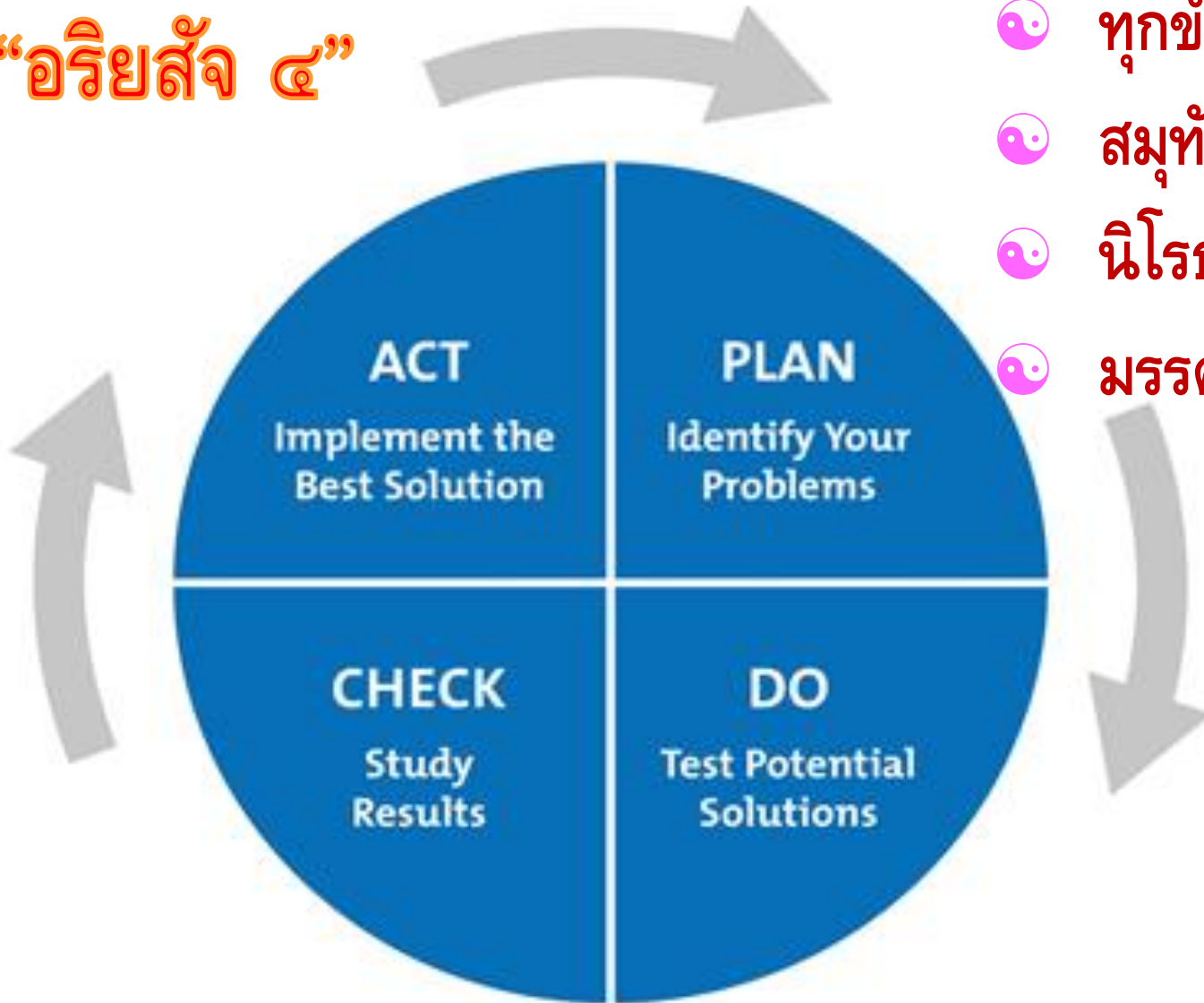

ROE.

- คิดเชิงบวก
- คิดถึงอนาคต
- เริ่มต้นที่ตัวเอง

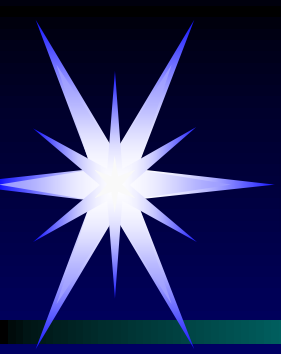
Figure 1: The Plan-Do-Check-Act Cycle

“อริยสัจ ๔”

- ทุกข์
- สมุทัย
- นิโรธ
- มรรค

“Deming cycle”

ผลของ “ระเบิดจากข้างใน”

พล.อ.อ. วีรวิท คงศักดิ์

- 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อเท็จจริง
- 2 การใช้เหตุผล : **ความเป็นมนุษย์**
- 3 คิดได้ด้วยตัวเอง : ระเบิดจากข้างใน
- 4 มีการทดสอบการปฏิบัติ : PDCA.
- 5 การยอมรับข้อยุติและนำไปปฏิบัติ

ปฏิญญาคุณธรรม

สำเนารายงานการประชุมและช่วงเวลา

กลุ่มงานบริหารทั่วไป

ความดีที่ปรารถนา คือ "จิตบริการ งานคุณภาพ"

พวกเราจะปฏิบัติ ดังนี้

1. ยินดีต้อนรับ ทักทายด้วยรอยยิ้ม สุภาพ แสดงออกถึงความมีไมตรีจิต
2. ฟังความต้องการ อำนวยความสะดวก ตอบคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ ด้วยความเต็มใจ
3. ให้บริการด้วยความรวดเร็วและมีคุณภาพ

พวกเราจะไม่ปฏิบัติ ดังนี้

1. โด่เยียงหรือใช้ถ้อยคำรุนแรงต่อผู้รับบริการ
2. เลือกปฏิบัติ
3. ปฏิเสธคำขอของผู้รับบริการ

นางสุภา หนองพวง (นางอศุญา ว่างอ) (นางรัตนา อมกุลสุข)

(นางสาววิภา เม่งใหญ่) (นางสาวพิชชากร ใจเมือง) (นางสาวนันทิ์ สุสำโรง)

(นางสาวนิตยา ฮงซึ้ง)

ปฏญญาคุณธรรม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกรมสามัญฯ

ความดีที่ปรารถนา

'มีใจรักงานบริการ'

พวกเราจะปฏิบัติ	พวกเราจะไม่ปฏิบัติ
๑. ตรงต่อเวลา	๑. มาปฏิบัติงานล่าช้า
๒. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจทั้งในและนอกเวลาราชการ	๒. หงุดหงิด อารมณ์เสีย
๓. ใช้วาจาสุภาพ มีกิริยาอ่อนน้อม	๓. หยาดคาย โวยวาย ก้าวร้าว
๔. รับผิดชอบ ในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	๔. เพิกเฉยต่อหน้าที่
๕. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	๕. นำวัสดุของสำนักงานไปใช้ส่วนตัว

กิจกรรมตามโครงการฝึกอบรมหลักสูตร การสร้างเสริมจริยธรรมนำทีมงาน : สำหรับผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏญญาคุณธรรม

กลุ่มงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม สำนักพัฒนาบุคลากร

ความดีที่ปรารถนา คือ "ซื่อตรงต่อหน้าที่"

พวกเราจะปฏิบัติ ดังนี้

๑. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต วิริยะอุตสาหะ เพื่อให้งานสำเร็จอย่างดีที่สุด
๒. ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณราชการ
๓. ยึดมั่นและปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด
๔. ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้ง
๕. เมื่อจัดงานเสร็จสิ้นแล้ว ต้องสรุปรายงานค่าใช้จ่ายภายใน ๗ วัน

พวกเราจะไม่ปฏิบัติ ดังนี้

๑. นำงบประมาณราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
๒. ใช้จ่ายงบประมาณราชการด้วยความเห็นใจ แม้จะเบิกจ่ายได้ตามระเบียบ
๓. เอื้อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่แก่ตนเองและพวกพ้อง
๔. รับของขวัญและรางวัลจากองค์กรและบุคคลที่ไม่ได้ประโยชน์จากกลุ่มงาน

กิจกรรมตามโครงการฝึกอบรมหลักสูตร การสร้างเสริมจริยธรรมนำทีมงาน : สำหรับผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สรุปแนวคิดแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

“เสริมสร้างจิตใจของความเป็นมนุษย์”

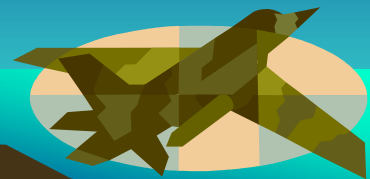
พ.ศ. ๒๕๖๑ ภาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- ☯ เปลี่ยนจาก “ทางการสั่งมาว่า” เป็น “ระเบิดจากข้างใน”
- ☯ ผู้นำ : เป็นแบบอย่าง สันับสนุนกิจกรรมกลุ่ม
- ☯ แนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา : “คุณธรรม จริยธรรม วินัย”
 - ① คุณธรรม : พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา
 - ② มาตรการ : คำสอนศาสนา เศรษฐกิจพอเพียง/พระบรมราชาโชวาท วัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย

สรุปขั้นตอนการดำเนินการตามแผน

พลาภาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

- 1 รวมคนที่ต้องการสร้าง “สังคมคุณธรรม” (อย่างน้อยก็หนึ่ง)
- 2 ระดมสมองหา “ปัญหาที่อยากแก้” และหา “ความดีที่อยากทำ”
- 3 กำหนดแผนการดำเนินงานและกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 4 กำหนดมาตรฐานการทำความดีหรือ “ปฏิญญาคุณธรรม”
- 5 ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคม
- 6 มีการยกย่อง “คนดี” ที่ปฏิบัติตามปฏิญญาคุณธรรม
- 7 เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนดำเนินงาน
- 8 แสวงหา “ความดี” เพื่อทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- 9 เผยแพร่ความรู้และสร้างเครือข่ายเพื่อขยายผล

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

“Leadership Commitment”

เป็นแบบอย่างในเรื่องความดี

ให้ความรู้และสนับสนุน

ดำรงความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่อง

“สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่าง”

โครงการคุณธรรมของนักเรียน

คู่มือโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติพุทธชยันตีเฉลิมราช

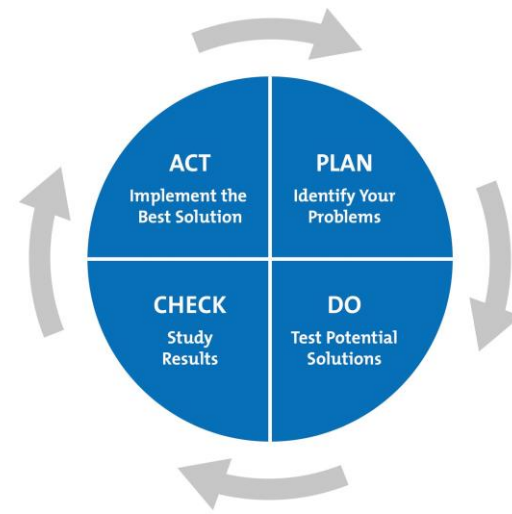
โครงการคุณธรรม หรือโครงการความดี เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ ทำความดีมีคุณธรรมแบบเชิงรุก โดยให้ผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกเป็น เจ้าของกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) โดยประเด็นที่เลือกทำโครงการนั้น เกิดขึ้นมาจากความสนใจและความคิดริเริ่มของผู้เรียนเอง เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มที่ลงมือปฏิบัติงานจริง ด้วยความ พากเพียรพยายามอย่างจดจ่อต่อเนื่อง ในช่วงระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร (ต้องทำงานจริงไม่น้อยกว่า ๒ เดือน) ในลักษณะวิจัยปฏิบัติการ (Action research) นำไปสู่การ แก้ไขปัญหาด้านความเสื่อมทรามทางศีลธรรม และส่งเสริมการบ่มเพาะความดีมีคุณธรรม อย่าง เป็นรูปธรรมและเป็นระบบ รวมทั้งการขยายความมีส่วนร่วมไปสู่บุคคลต่าง ๆ ใน สถานศึกษาและ ชุมชนของตนเองหรือชุมชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการคุณธรรม : กระบวนการเรียนรู้อย่างวิทยาศาสตร์

พระมหาพวงศันรินทร์ ลีตวิโส, วัดสุทัศน์เทพวราราม

- 1 สังเกต : เห็นปัญหาหรือประเด็นต่างๆ จากชีวิตจริง
- 2 การสร้างกลุ่มเรียนรู้
- 3 การระดมความคิดและตัดสินใจของกลุ่ม
- 4 กระบวนการคิดวิเคราะห์-สังเคราะห์อย่างมีระบบ
- 5 การสำรวจ
- 6 การลงมือทำไปพร้อมกับการเรียนรู้
- 7 ประมวลผล สรุปผล
- 8 นำเสนอ สื่อสาร
- 9 การสืบต่อ จากรุ่นสู่รุ่น : พี่สอนน้อง

Figure 1: The Plan-Do-Check-Act Cycle

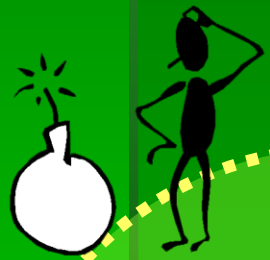

เมล็ดพันธุ์แห่งความดี

มนุษย์บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดีด้วยการเรียนรู้ ที่มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ และความคุมวิธีประพฤติไม่ให้ไปทำความเดือดร้อน แก่ตนเองและผู้อื่น

เมล็ดพันธุ์แห่งความรัก

ธรรมชาติสร้างมนุษย์ให้มีความรัก ให้แก่ลูก แก่ครอบครัว มนุษย์ก็สามารถเรียนรู้ที่จะแบ่งปันความรัก ให้แก่คนอื่นๆ ด้วยความเห็นใจเมตตา เอื้ออาทรได้เช่นกัน

เมล็ดพันธุ์แห่งการเรียนรู้

ทุกคนทุกครอบครัวมีประสบการณ์ในตัวเอง หากมีเงื่อนไขให้เขาเรียนรู้ ได้เห็นปัญหา ได้เข้าใจสาเหตุของปัญหา ย่อมมีศักยภาพลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหของตนได้

คิด ล้ำกิด ทำดี ประเทศไทยจะมีแต่พัฒนา

“ทำดี ไม่ต้องเดี๋ยว”

เปลี่ยนข้อคิดเห็น

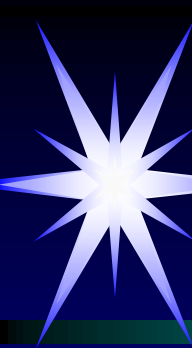
พ่อเพี้ยง วนัย สัจรัต จิตอาสา

การส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสู่สังคม

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ความเป็นมาของค่านิยม ๔ ประการ

หนังสือ “เทิด ๙ ปกเกศ”, ศูนย์คุณธรรม

- จากพระบรมราโชวาทรัชกาลที่ ๙ “ความเชื่อ”
- “พอเพียง วินัย รับผิดชอบ ซื่อตรง จิตอาสา”
- วินัยและความรับผิดชอบรวมกันได้
- “ซื่อตรง” ปรับเป็น “สุจริต”
“พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”

ความหมายของ “พอเพียง”

พอเพียง หมายถึง ความพอเพียงในการดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง มีเหตุมีผล ใช้ความรู้ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มีความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ไม่ประมาท สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

พอเพียง

มีความพอประมาณ
พอควร พอดี พออยู่ พอกิน
มีความสงบ

ไม่โลภ
ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
สังคม และสิ่งแวดล้อม

มีเหตุมีผล ใช้ความรู้อย่าง
รอบคอบ รอบด้าน คำนึง
ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

มีภูมิคุ้มกันที่ดี
รู้เท่าทัน
การเปลี่ยนแปลง

ความหมายของ “วินัย”

วินัย หมายถึง การยึดมั่นและรับผิดชอบในหน้าที่
ของตน ทั้งวินัยต่อตนเองในการผลักดันชีวิตให้
ก้าวหน้า วินัยต่อองค์กร สังคม ปฏิบัติตาม
จริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

มีระเบียบและจรรยาบรรณ
ปฏิบัติตามหน้าที่
ของพลเมืองดี

ปฏิบัติตามกติกา
ขององค์กรและ
สังคมที่กำหนด

วินัย

ปฏิบัติตามกฎกติกา
จรรยาบรรณของวิชาชีพ

เคารพต่อกฎหมาย

ความหมายของ “สุจริต”

สุจริต หมายถึง ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์สุจริต
ยึดมั่นยืนหยัดในการรักษา ความจริง ความถูกต้อง
ความเป็นธรรมทั้งปวง กล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่
ซื่อตรง ไม่ซื่อสัตย์ของบุคคลอื่นที่จะก่อให้เกิดความ
เสียหายต่อส่วนรวม

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ยึดมั่นใน
การรักษาความจริง ความ
ถูกต้อง ความเป็นธรรม

ไม่สนับสนุน ไม่ร่วมมือ
ไม่ยินยอมและ
ต่อต้านการทุจริต
ด้วยความกล้าหาญ

สุจริต

ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้อง ในการ
ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่าง
เที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ

ขับเคลื่อนสังคม สู่ความ
ดีงาม และมีธรรมาภิบาล
ด้วยการพูด การกระทำ
และการปฏิบัติหน้าที่

สุจริต เป็นคุณธรรมที่เชื่อมโยงสู่คุณธรรมอื่นๆ เช่น

ความหมายของ “จิตอาสา”

จิตอาสา หมายถึง การเป็นผู้ที่ใส่ใจต่อสังคม สาธารณะและอาสาลงมือทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันไม่ใช่หน้าที่ของตน ด้วยความรัก ความสามัคคี เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ของสังคม และของประเทศชาติ โดยมีได้หวังผลตอบแทน ทำความดีเพื่อความดี เอื้ออาทรต่อคนร่วมสังคม ทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

ให้และเสียสละประโยชน์
ส่วนตนเพื่อส่วนรวม
ลงมือทำด้วยความรัก
ความสามัคคี

ทำความดีเพื่อความดี
เอื้ออาทรต่อคน/สังคม
โดยมิได้หวังผลตอบแทน

จิตอาสา

กตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดิน
ที่เกิดและผู้มีพระคุณ

ไม่นิ่งดูดายต่อการช่วย
เหลือเกื้อกูลสังคมและ
ผู้คนจนเป็นนิสัย

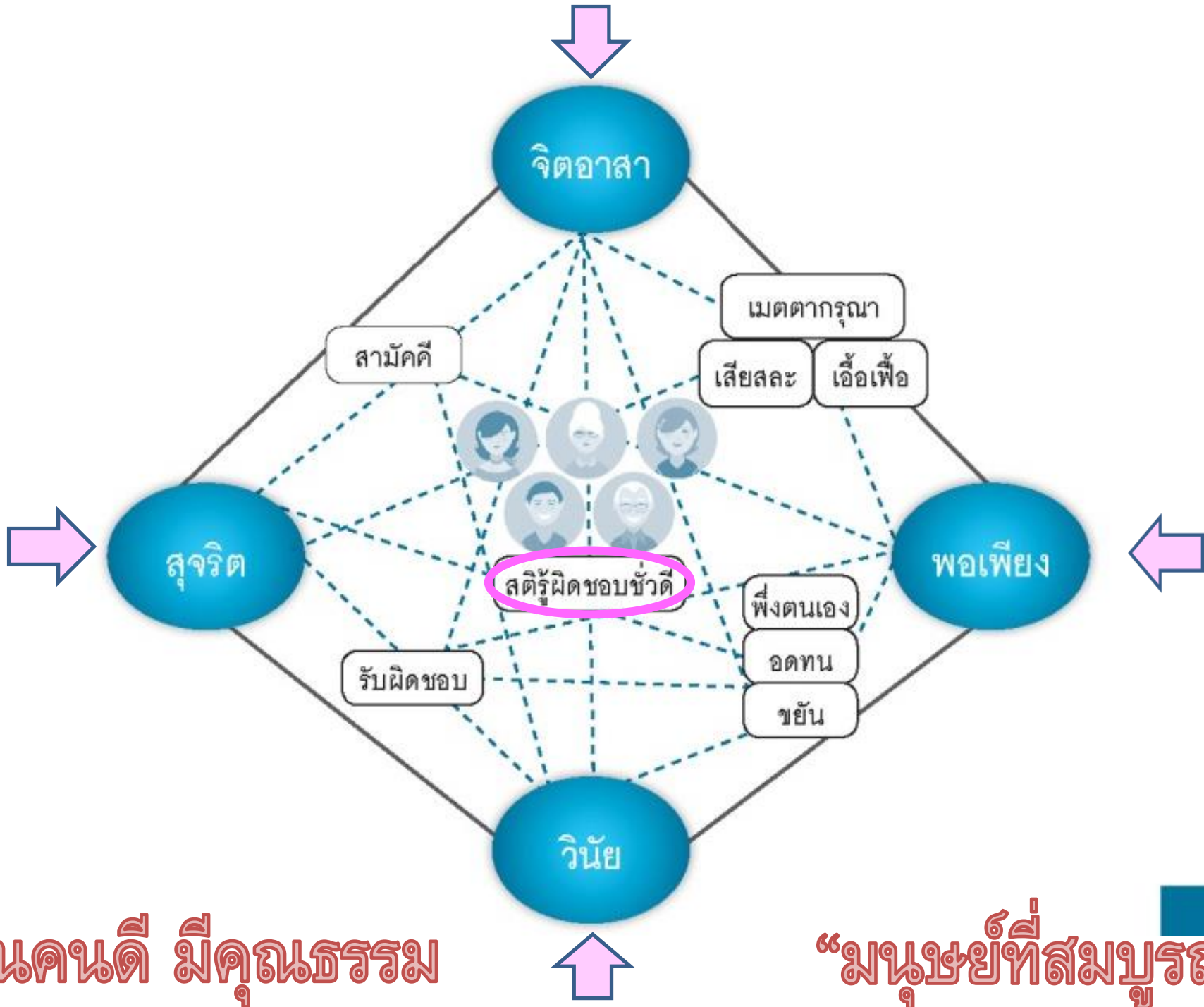

รูปแบบของจิตอาสา คือ "การให้" แล้วเราจะให้อะไรได้บ้าง

การเป็นจิตอาสาช่วยคนอื่นแล้วเราจะให้กับใครได้บ้าง

เป็นคนดี มีคุณธรรม

“มนุษย์ที่สมบูรณ์”